

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 18C/13/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4121204368
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 06. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Podbehlá
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2025:4121204368.10

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

2 18C/13/2021

Okresný súd Nitra sudkyňou JUDr. Marianou Podbehlou v spore žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom XXX XX A. - C. XXX, zast.: Mgr. Peter Kupka, advokát, IČO: 42 402 417, so sídlom 917 01 Trnava, Hlavná 23, proti žalovanej: D. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom XXX XX A. - C. XXX, zast.: Advokátska kancelária Borgulová & Péteriová s.r.o., IČO: 46 104 020, so sídlom Farská 4, Nitra, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti takto

rozhodol:

2 18C/13/2021

I. Súd žalobu **z a m i e t a**.

II. Súd **p r i z n á v a** žalovanej nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi vo výške 100 % s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

o d ô v o d n e n i e :

3 18C/13/2021

1. Žalobca sa prostredníctvom právneho zástupcu písomne podanou žalobou zo dňa 07.04.2021 domáhal určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v kat. úz. A., obec A., F. G., zapísanej na LV č. XXXX ako parc. reg. „C“ parc. č. 444/1 – orná pôda o výmere 1340 m². Svoju žalobu odôvodnil tým, že žalobca je výlučným vlastníkom nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v katastrálnom území A., obec A. - C., F. G., zapísanej na LV č. XXXX ako parcela registra “C” parc. č. 444/1 - orná pôda o výmere 1340 m². V katastri nehnuteľností sú ako podieloví spoluvlastníci evidovaní žalovaní. Žalobca má za to, že výlučným vlastníkom nehnuteľnosti je on, pričom svoje vlastnícke právo k nehnuteľnosti odvodzuje od Dohody o zmluve zo dňa 15.09.1995 uzatvorenej medzi žalobcom ako kupujúcim a žalovanými ako predávajúcimi s predmetom kúpy - nehnuteľnosťou. Na základe Dohody o zmluve

zaplatil žalobca ako kupujúci žalovaným ako predávajúcim aj kúpnu cenu vo výške 100.000 Sk, z toho 40.000 Sk dňa 15.09.1995 a 60.000 Sk dňa 15.06.1996.

2. V priebehu konania žalovaná v 2. rade zomrela. Na Okresnom súde Nitra prebiehalo dedičské konanie pod sp. zn. 12D/18/2022 po nebohej žalovanej v 2.rade H. I. J., F., nar. XX.XX.XXXX, zomrelej dňa 07.02.2022. Súd uznesením č.k. 18C/13/2021-82, zo dňa 30.03.2022 konanie prerušil do právoplatného skončenia veci vedenej na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 12D/18/2022. Z uznesenia č.k. 12D/18/2022-83, zo dňa 09.01.2025, právoplatného dňa 09.01.2025 je zrejmé, že nehnuteľnosti a hnutelné veci a práva nadobúda ako jediná dedička D. E., J. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. – C., G. K. XXX/XX. Súd v danom spore pokračoval v konaní s právnou nástupkyňou žalovanej v 2.rade, žalovanou v I. rade D. E., nar. XX.XX.XXXX.

3. Na pojednávanie sa nedostavila žalovaná, súd podľa § 180 CSP pojednával v jej neprítomnosti.

4. Právny zástupca žalobcu na pojednávaní sa pridržiaval písomných vyjadrení a podaní. Riešenie prejudiciálnej otázky nepredstavuje rozhodnutie, ktoré by bránilo, aby súd v danom spore konal. Poukázal na novšiu judikatúru. Zároveň odkázal na to, že žalobcovi nebolo doručené odstúpenie od dohody, ktorú považuje za domnelý vydržací titul, pričom takéto odstúpenie podľa ich názoru ani nemalo byť doručované, keďže žalovaná predmetnú dohodu považuje za neplatnú. Poukázal na uzatvorenú dohodu, že došlo k zaplateniu kúpnej ceny a v neposlednom rade na nález ÚS II. 484/2015, ktorý je identický ako daný spor. Trval na výsluchoch svedkov s tým, že súd ak im neumožní vykonať navrhnuté výsluchy svedkov, mal za to, že ide o porušenie ústnosti a bezprostrednosti pojednávania limitované cez doktrínu raven, je to v rozpore s právom na spravodlivý proces, nakoľko z ich strany nie je možné klásť žiadne otázky. Dohoda o zmluve je putatívnym titulom a z tejto dohody jednoznačne vyplýva aké nehnuteľnosti boli predmetom zmluvy. Predmetom zmluvy nemohli byť iné nehnuteľnosti. Žalované povolili užívanie nehnuteľnosti a došlo k predaju nehnuteľnosti. Výpovede svedkov potvrdzujú ako to bolo pred uzavretím a po uzavretí dohody, pričom jednoznačne vyplýva, že o aké pozemky sa jedná. Svedkovia potvrdili predaj danej nehnuteľnosti. Bolo jasné o aký pozemok ide. Poukázal na § 35 ods. 2, kde je potrebné skúmať vôľu, keď aj z výpovede svedkov vyplýva, že nehnuteľnosť žalobca užíval, zaplatil kúpnu cenu. Nemôže sa táto dohoda vykladať v rozpore s jazykovým prejavom, pričom z tejto dohody jednoznačne vyplýva, kto je kupujúci a kto predávajúci. Žalobca bol dobromyseľný, zaplatil kúpnu cenu, odkomunikoval to s predávajúcimi, platil dane.

5. Právna zástupkyňa žalovanej sa pridržiavala vyjadrenia v danom spore ako i v spore 19C/35/2014. V danom spore bol skutkový stav preukázaný výpoveďami svedkov, bolo preukázané, že žalobca nebol dobromyseľný. Pridržiavala sa záverečnej reči v konaní 19C/35/2014. Poukázala na ich predložené judikatúry ohľadom prekážky rozhodnutej veci a to predovšetkým na rozhodnutie Krajského súdu Košice. Výpoveďou svedkyne L. z pojednávania zo dňa 07.01.2015 nebola preukázaná dobromyseľnosť žalobcu, ktorý mal vedomosť, že kúpna zmluva nebola riadne uzatvorená. Mal vedomosť, že mali sa overiť podpisy na kúpnej zmluve a mal nasledovať návrh na vklad do katastra nehnuteľnosti. Nerozporovala prvotnú vôľu, že žalované mali záujem o uzatvorenie kúpnej zmluvy, ale k uzatvoreniu kúpnej zmluvy nedošlo. Kúpna zmluva nebola uzatvorená písomne. Tejto skutočnosti si bol sám žalobca vedomý a preto nemohol byť dobromyseľný, že na neho právo prešlo, aj keď iné podmienky vydržania by boli možno splnené, nestačí však iba vôľa.

6. Súd posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán sporu, pričom dokazovanie čítaním a oboznámením obsahu ostatných listinných dôkazov nevykonával, pretože boli protistrane doručené, vykonával oboznámenie sa so spisom 19C/35/2014, doslovným prečítaním zápisnice s výpoveďami svedkov a zistil nasledovný skutkový stav:

7. Dňa 15.09.1995 bola uzatvorená Dohoda o zmluve medzi kupujúcim – A. B. a predávajúcimi H. I., D. E. a za prítomnosti svedkov M. E. s tým, že A. B. dal ako zálohu 40.000 Sk do vlastných rúk predávajúcim H. I. a D. E. a zároveň sa zaviazal ostatnú čiastku 60.000 Sk zaplatiť najneskôr do prvej polovice roku 1996, čím vznikne kúpnopredajná zmluva pozemku a prevedie sa pozemok na meno kupujúceho. Doplátok v hodnote 60.000 Sk bol vydaný dňa 15.06.1996.

8. Z výpisu LV č. XXXX zo dňa 05.04.2021 vyplývalo, že podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností nachádzajúcich sa v kat. úz. A., okres G., obec A. – C., parc. reg. „C“, parc. č. 444/1 – orná pôda o výmere 1340 m², bola D. E., J. F., nar. XX.XX.XXXX bytom A. XXX v rozsahu 1-ici a H. I., J. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. – C. XXXX v rozsahu 1-ici. Titulom nadobudnutia bolo Rozhodnutie D 1700/91, Z 6195/10-255/10.

9. Na Okresnom súde Nitra prebiehalo konanie o vypratanie nehnuteľností pod sp. zn. 19C/35/2014. Súd rozsudkom č. k. 19C/35/2014-161 zo dňa 29.07.2015 rozhodol tak, že žalobca bol povinný vypratať nehnuteľnosť nachádzajúcu sa v okrese Nitra, v obci Cabaj-Čápor, v katastrálnom území A., zapísanú na LV č. XXXX a to parcelu C KN číslo XXX/X - orná pôda o výmere 1340 m² a túto odovzdať do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Zároveň súd rozhodol o trovách konania. Ako vyplýva z odôvodnenia rozhodnutia súd si ako predbežnú otázku v konaní riešil predovšetkým platnosť samotnej „Dohody o zmluve“. V nadväznosti na uvedené z obsahu samotnej zmluvy nebolo možné zistiť, či účastníci mienili uzavrieť kúpnu zmluvu alebo zmluvu o budúcej zmluve. Právny úkon, ktorí urobili účastníci konania je neurčitý a nezrozumiteľný, pretože z jeho obsahu nie je možné vyvodiť aká bola vôľa oboch zmluvných strán, nie je špecifikovaná parcela, ktorá mala byť predmetom právneho úkonu a to ani číslom, ani výmerou. Súd dospel k záveru, že odporca (v tomto spore žalobca) v žiadnom prípade nebol dobromyseľný v tom, že vec (pozemok), ktorú mal v dlhodobu v držbe mu patrí a je jej vlastníkom. Vedel o existencii „Dohody o zmluve“, preto mal vedomosť, komu pôda patrí (kto ju má vo vlastníctve) a kto ju predtým nerušene užíval a mal v držbe. Voči rozhodnutiu bolo podané odvolanie, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 23.01.2017. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že žalobca vedel, že nie je ako vlastník zapísaný v katastri nehnuteľností, pričom v zmysle § 28 ods. 1 zák. č. 165/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností práva k nehnuteľnostiam zo zmlúv uvedené v § 1 ods. 1 (o vlastníkom práve a iné) sa zapisujú do katastra vkladom, ak tento zákon neustanovuje inak. Svoje vlastnícke právo odvodzoval od dohody - zmluvy uzatvorenej dňa 15.09.1995. Teda vychádzal z „kúpnej zmluvy“ a vedel, že nadobudnutie vlastníckeho práva na základe takéhoto titulu je možné len vkladom do katastra nehnuteľností. Súd dospel k záveru, že žalobkyne (v tomto konaní žalovaná, a neb. H. I.) sú vlastníčkami spornej nehnuteľnosti. Voči rozhodnutiu Krajského súdu Nitra bolo podané dovolanie. Dovolací súd rozhodol uznesením č. k. 1Cdo/99/2017-214, zo dňa 22.08.2018, keď dovolanie odmietol. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 03.10.2018.

10. Podľa § 50a odsek 1 Občianskeho zákonníka účastníci sa môžu písomne zaviazat', že do dohodnutej doby uzavrujú zmluvu; musia sa však pritom dohodnúť o jej podstatných náležitostiach.

11. Podľa § 115 zák. 141/1950 Občianskeho zákonníka vydržaním možno nadobudnúť vlastnícke právo, ak nejde o nescudziteľné veci, ktoré sú v socialistickom vlastníctve.

12. Podľa § 116 ods. 1 zák. 141/1950 Občianskeho zákonníka vlastnícke právo k hnuťelnej veci nadobudne, kto ju drží oprávnene (§ 145) a nepretržite tri roky; ak ide o nehnuteľnú vec, je potrebná vydržacia doba desaťročná.

13. Podľa § 145 ods. 1, 2 zák. 141/1950 Občianskeho zákonníka ak je držiteľ so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný v tom, že mu vec alebo právo patrí, je držiteľom oprávneným. V pochybnostiach sa predpokladá, že držba je oprávnená.

14. Podľa § 129 ods. 1 Občianskeho zákonníka držiteľom je ten, kto s vecou nakladá ako s vlastnou alebo kto vykonáva právo pre seba.

15. Podľa § 130 ods. 1 Občianskeho zákonníka ak je držiteľ so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný o tom, že mu vec alebo právo patrí, je držiteľom oprávneným. Pri pochybnostiach sa predpokladá, že držba je oprávnená.

16. Podľa § 132 ods. 1 Občianskeho zákonníka vlastníctvo veci možno nadobudnúť kúpnu, darovacou alebo inou zmluvou, dedením, rozhodnutím štátneho orgánu alebo na základe iných skutočností ustanovených zákonom.

17. Podľa § 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka oprávnený držiteľ sa stáva vlastníkom veci, ak ju má nepretržite v držbe po dobu troch rokov, ak ide o hnuťelnosť, a po dobu desať rokov, ak ide o nehnuteľnosť.

18. Jedným z nevyhnutných predpokladov úspešnosti určovacej žaloby je naliehavý právny záujem, ktorý nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného právneho predpisu. Pri skúmaní existencie naliehavého právneho záujmu ide o posúdenie, či podaná žaloba je vhodný (účinný a správne zvolený) procesný nástroj ochrany práva žalobcu, či sa ňou môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva, a či

len zbytočne nevyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné (ďalšie) súdne konanie alebo konania. Podľa ustálenej súdnej praxe, určovací žaloba je prípustná pri spornosti práv (právných vzťahov) k nehnuteľnostiam evidovaným v katastri nehnuteľností, ak rozsudok vyhovujúci žalobe môže privodiť zosúladenie evidovaného a právneho stavu (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 147/2010). Tento právny záver zaujal Najvyšší súd Slovenskej republiky aj v rozhodnutí sp. zn. 1 Cdo 56/2003 (publikovaný v časopise Zo súdnej praxe pod č. 48/2004), v ktorom uviedol, že ak je žalovaný zapísaný v katastri nehnuteľností ako vlastník spornej nehnuteľnosti, žalobca má naliehavý právny záujem na určení svojho vlastníckeho práva. V súlade s konštantnou judikatúrou, na požadovanom určení je daný naliehavý právny záujem.

19. Občiansky zákonník č. 141/1950 Zb. obmedzil predmet vydržania a odlišne upravil vydržacie doby (§ 111 až § 129). V prípade nehnuteľností sa vyžadovala 10-ročná premlčacia doba (§ 116 ods. 1 OZ z r. 1950 in fine), pričom vydržanie nehnuteľností v socialistickom vlastníctve bolo vylúčené. Vydržacie doby, ktoré začali plynúť pred 1.1.1951 podľa predtým platného uhorského práva, skončili najneskoršie uplynutím vydržacej doby platnej pre vydržanie nehnuteľností (t. j. k 1. 1. 1961; porovnaj § 566 OZ z r. 1950).

20. Právnym titulom nadobudnutia vlastníckeho práva žalobcom malo byť vydržanie, preto bolo potrebné v konaní zo strany žalobcu preukázať splnenie všetkých podmienok vydržania k nadobudnutiu vlastníckeho práva. Vydržanie je jedným zo spôsobov pôvodného (originálneho) nadobudnutia vlastníckeho práva. Zákon určuje predpoklady vydržania, ktoré musia byť splnené po celú vydržaciu dobu. Medzi tieto predpoklady patrí spôsobilý subjekt, spôsobilý predmet držby, dobrá viera vydržiteľa, oprávnená držba po zákonom stanovenú dobu a uplynutie vydržacej doby. Následky vydržania sú, že oprávnený držiteľ, u ktorého sa splnili aj ostatné podmienky vydržania, nadobudne vlastnícke právo k veci, a to pôvodným spôsobom, takže proti nemu nemožno uplatňovať žiadne práva, ktoré niekto mal proti predchádzajúcemu vlastníkovi a vydržaním zanikne vlastnícke právo doterajšieho vlastníka. Subjektom vydržania sú všetky osoby, ktoré sú spôsobilé nadobúdať vlastnícke právo. Ako vyplýva z ust. §§ 115, 116 a 145 ods. 1 zák. č. 141/1950 Zb. účinného od 1.1.1951 do 31.3.1964, t.j. právneho predpisu upravujúceho vydržanie v rozhodnom čase, jednou z podmienok bola i dobromyseľnosť držiteľa v tom, že mu vec alebo právo patrí.

21. Základnou podmienkou vydržania je držba veci, pričom môže ísť len o oprávnenú držbu. Oprávnenosť držby sa posudzuje so zreteľom na ustanovenie § 130 ods. 1 OZ, t. j. držiteľ musí byť so zreteľom na všetky okolnosti v dobrej viere, že mu vec patrí. Za oprávnenú držbu sa považuje nakladanie s vecou ako so svojou, ak držiteľ je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný v tom, že mu vec patrí ako vlastníkovi. Dobrá viera oprávneného držiteľa, ktorá je daná so zreteľom na všetky okolnosti, sa musí vzťahovať aj na titul, na základe ktorého mohlo držiteľovi vzniknúť vlastnícke právo. Posúdenie toho, či držiteľ je so zreteľom na všetky okolnosti v dobrej viere, že mu vec patrí, teda, že je jej vlastníkom, nemôže vychádzať len z posúdenia subjektívnych predstáv držiteľa. Dobrá viera držiteľa musí byť v danej veci posudzovaná aj z hľadiska, či držiteľ pri zachovaní náležitej opatrnosti, ktorú možno s prihliadnutím na okolnosti konkrétneho prípadu od každého subjektu práva vyžadovať, mal alebo mohol mať pochybnosti o existencii svojho práva. Aj keď je držiteľ subjektívne presvedčený o svojom práve, nebude so zreteľom na všetky okolnosti v dobrej viere, pokiaľ mu sú alebo musia byť známe skutočnosti, z ktorých by pri zachovaní obvyklej opatrnosti musel spoznať, že nie je subjektom práva, o ktorého vydržanie ide. Dobrá viera držiteľa sa posudzuje objektívne, t. j. so zreteľom na konkrétne okolnosti a z hľadiska osobného presvedčenia držiteľa. Ak je pochybné, či je držba oprávnená alebo nie, treba mať za to, že je oprávnená (§ 130 ods.1 OZ). Ak je predmetom dobromyseľnej držby nehnuteľnosť, je vydržacia doba 10 rokov. Vydržacia doba začína plynúť od momentu dobromyseľného uchopenia držby veci.

22. Vychádzajúc z uvedeného, sa súd zaoberal tým, či žalobca nadobudol vlastnícke právo k predmetnej nehnuteľnosti titulom vydržania. Súd pri posudzovaní splnenia podmienok vydržania žalobcom dospel k záveru, že podmienky pre vydržanie nesplnil. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že žalobca mal za to, že domnelým titulom na základe ktorého odvodzoval svoj nárok bola Dohoda o zmluve zo dňa 15.09.1995, že zaplatil aj kúpnu cenu za nehnuteľnosť. Súd však konštatuje, že uvedená dohoda nie je nadobúdacím titulom, na základe ktorého by žalobca mal splniť podmienku pre vydržanie, keď z danej dohody nevyplýva akých nehnuteľností sa týka, či daným úkonom malo byť uzatvorenie kúpnej zmluvy, resp. iného právneho úkonu. Aj keď právna zástupkyňa žalovanej potvrdila, že podpisom Dohody o zmluve zo dňa 15.9.1995 mali žalované ako budúce predávajúce vôľu priviesť v budúcnosti istý bližšie

nešpecifikovaný pozemok na žalobcu ako kupujúceho, súd mal za to, že Dohoda o zmluve nespĺňala podstatné náležitosti kúpnej zmluvy v zmysle § 588 a nasl. Občianskeho zákonníka. Kúpna zmluva predmetom ktorej je prevod nehnuteľnosti je prísne formálna zmluva, ktorá musí obsahovať aspoň zákonom ustanovené podstatné náležitosti. Kúpna zmluva, ktorej predmetom je nehnuteľnosť, musí byť vždy uzavretá v písomnej forme. Na to, aby bola zmluva platná, musí teda spĺňať nasledovné podstatné náležitosti: označenie zmluvných strán, t.j. predávajúceho a kupujúceho; označenie predmetu kúpy – nehnuteľnosť je potrebné špecifikovať dostatočne určito, a to podľa údajov dostupných na príslušnom liste vlastníctva; uvedenie kúpnej ceny; záväzok predávajúceho odovzdať kupujúcemu predmet kúpy, záväzok kupujúceho prevziať od predávajúceho predmet kúpy a zaplatiť zaň dohodnutú cenu. Stačí, ak v zmluve chýba ktorákoľvek z vyššie uvedených náležitostí, a zmluva v takomto prípade nie je platná od samého začiatku.

23. Žalobca podľa súdu nespĺnil podmienku potrebnú pre vydržanie a to dobromyseľnosť, keďže mal vedomosť, že nebol zapísaný ako vlastníak v katastri nehnuteľností, keďže chcel nehnuteľnosť „prepísať“, teda mal vedomosť, že vlastnícke právo k nehnuteľnosti nemá právne vyriešené. Uvedené vyplýva z výpovede svedkov v spore 19C/35/2014, keď svedkyňa M. E., sestra žalobcu potvrdila, že žalobca mal záujem prepísať pozemok. Svedkyňa Andrášiková (pracovala ako matrikárka na OÚ) uviedla, že žalobca chcel overiť na matrike listiny, ktoré súviseli s prevodom pozemku. Svedkyňa N. N., ktorá bola prednostkou potvrdila, že žalobca tvrdil, že kúpil pozemok, že ho nemá na seba prepísaný. Je preto vylúčené, aby žalobca na základe danej listiny mal za to, že uzatvoril kúpnu zmluvu. Súd poukazuje, že samotné užívanie nehnuteľnosti nezakladá dobromyseľnosť v tom, že by žalobcovi sporná nehnuteľnosť patrila, keďže žalobca nepreukázal titul, od ktorého by mohol byť v dobrej viere, že mu patrí vlastnícke právo, na základe ktorého by sa mohol cítiť ako výlučný vlastníak spornej nehnuteľnosti. Žalobca nepreukázal existenciu okolnosti - teda kúpnej zmluvy, ako nadobúdacieho titulu, ktorá mala svedčiť o jeho dobromyseľnosti, teda oprávnenosti držby predmetnej nehnuteľnosti, ako jednu z podmienok potrebnú pre vydržanie, a preto žalobca neunesol vo veci dôkazné bremeno. Pri normálnej obvyklej opatrnosti, ktorú možno od každého vyžadovať, žalobca nemohol nadobudnúť vnútorné psychické presvedčenie vzhľadom ku všetkým okolnostiam, že mu patrí právo. Pokiaľ by aj takéto vnútorné presvedčenie o nadobudnutí sporného práva vyvodil z predloženého listinného dôkazu, uvedené nezakladalo potrebnú dobromyseľnosť. Vnútorné psychické presvedčenie o nadobudnutí práva pri vstupe do držby bolo bez právneho významu, t.j. nemohlo spôsobiť dobromyseľnosť o tom, že mu toto právo patrí, pretože všetky okolnosti prípadu svedčili o tom, že k vzniku tohto práva nemohlo dôjsť. Vzhľadom k okolnostiam danej veci, na tento záver nemá vplyv ani to, že žalobca žalovanej, resp. právnej predchodkyni žalovanej zaplatil kúpnu cenu, ktorá síce mala byť uhradená, ale z predmetnej dohody vôbec nie je zrejmé za ktoré nehnuteľnosti. Súd preto dospel k záveru, že žalobca podmienky pre vydržanie nespĺnil a žalobu zamietol.

24. Súd nevykonal dokazovanie opätovným výsluchom svedkov, ktorí boli vypočutí v spore 19C/35/2014, pretože takéto dokazovanie by bolo nadbytočné a nevhodné. V prvom rade bolo úlohou žalobcu preukázať titul nadobudnutia vlastníckeho práva a pokiaľ titul nadobudnutia vlastníckeho práva preukázaný nebol, ako i dobromyseľnosť, je nadbytočné vykonávať ďalšie dokazovanie. Súd považoval za hospodárne doslovné prečítanie zápisnice s výpoveďami svedkov, ktorí vypovedali v spore 19C/35/2014, ktoré boli zohľadnené pri rozhodovaní. Keďže mal súd preukázanú neopodstatnenosť nároku žalobcu, ďalšie dokazovanie, aj s prihliadnutím na hospodárnosť konania nevykonal a ho zamietol, keď mal za to, že doplnením dokazovania by nedošlo k výraznej zmene skutkového stavu veci a tým by nedošlo ani k jej inému právnomu posúdeniu.

25. Podľa § 230 CSP ak sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať a rozhodovať znova.

26. Právna zástupkyňa žalovanej namietla oprávnenosť podanej žaloby z dôvodu, že o veci – určení vlastníckeho práva k nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v k.ú. A. zapísanej na LV č. XXXX – ako parc. C-KN č. 444/1 – orná pôda o výmere 1340 m² bolo rozhodnuté ako o prejudiciálnej otázke v konaní vedenom pred Okresným súdom Nitra, č.k. 19C/35/2014. Žalovaná v tejto súvislosti podala námietku z dôvodu prekážky právoplatne rozhodutej veci – impedimentum rei iudicatae. Skutkový základ obidvoch konaní je totožný. V obidvoch konaniach sa totiž žalobca snaží preukázať vydržanie sporného pozemku a v obidvoch konaniach ide o totožné strany sporu. V prejednávanom spore ide teda o taký nedostatok procesnej podmienky - prekážku právoplatne rozsúdenej veci - ktorý nie je možné odstrániť, a preto je potrebné konanie zastaviť. Podporne poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky

sp. zn. 3Cdo 100/01 z 28.mája 2002, v ktorom súd zaujal názor, že „právoplatný rozsudok o žalobe na plnenie vytvára z hľadiska identity predmetu konania prekážku veci rozsúdenej pre konanie o žalobe na určenie, či tu právo alebo právny vzťah je alebo nie je, vychádzajúcej z rovnakého skutkového základu.“

27. Právny zástupca žalobcu tvrdil, že o prekážku právoplatne rozhodnutej veci nejde v prípade, ak súd určitú otázku v konaní posúdi prejudiciálne. Prejudiciálna otázka a jej posúdenie nesmie byť nikdy počítané do výroku súdneho rozhodnutia. Výrok súdneho rozhodnutia je jedinou časťou rozsudku, ktorá nadobúda právoplatnosť. Prejudiciálne posúdená otázka, ktorá sa prejavuje iba v odôvodnení rozsudku, nemôže tvoriť prekážku právoplatne rozhodnutej veci (porovnaj aj rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 2 MCdo 2/2014 z 30. októbra 2014).

28. Prekážka rozsúdenej veci (res iudicata) nastáva vtedy, ak sa má v novom konaní prejednať tá istá vec. O tú istú vec ide vtedy, keď v novom konaní ide o ten istý nárok alebo stav, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté, a ak sa týka rovnakého predmetu konania a tých istých osôb. Pritom nie je významné, či rovnaké osoby majú v novom konaní rovnaké alebo rozdielne procesné postavenie (či ten, kto bol v skoršom konaní žalobcom, je žalobcom aj v novom konaní alebo má postavenie žalovaného a naopak). Ten istý predmet konania je daný, ak ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, z ktorých bol uplatnený (t.j. vyplýva z rovnakého skutku). Konanie sa týka tých istých osôb v prípade, ak v novom konaní vystupujú právni nástupcovia pôvodných účastníkov (či už z dôvodu univerzálnej alebo singularnej sukcesie).

29. Súd v tomto smere poukazuje, že vo veci vedenej na Okresnom súde Nitra pod sp.zn. 19C/35/2014 bolo predmetom konania vypratanie nehnuteľnosti a preto bola riešená ako otázka prejudiciálna, či žalobca nadobudol vlastnícke právo vydržaním. Pri posudzovaní tejto prejudiciálnej otázky by bol súd viazaný len súdnym rozhodnutím vydanom v konaní, v ktorom iný súd túto otázku právoplatne vyriešil vo výroku svojho rozhodnutia. Rovnaký záver vyplýva aj z rozhodnutí Najvyššieho súdu sp.zn. 4Obdo 6/2020 a sp.zn. 1Cdo/44/2010, ako aj z rozhodnutí sp.zn. 2MCdo/2/2014 a sp.zn. 3Cdo/115/2016, na ktoré poukazoval žalobca. Z nich totiž jednoznačne vyplýva, že výrok právoplatného rozhodnutia je, okrem strán sporu, záväzný pre súdy, keď ako predbežnú otázku posudzujú právny vzťah strán sporu. Teda o prekážku právoplatne rozhodnutej veci nejde v prípadoch, ak súd určitú otázku v konaní posúdi prejudiciálne. Keďže výrok súdneho rozhodnutia je jedinou časťou rozsudku, ktorá nadobúda právoplatnosť, prejudiciálne posúdená otázka, ktorá sa prejavuje iba v odôvodnení rozsudku, nemôže tvoriť prekážku právoplatne rozhodnutej veci, pre súd je záväzný iba výrok právoplatného rozhodnutia, nie právne názory vysloveného v jeho odôvodnení. S poukazom na uvedené súd mal za to, že neboli splnené podmienky na zastavenie konania s poukazom na § 230 CSP.

30. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

31. Podľa § 262 ods. 1, 2 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

32. Vzhľadom úspechu žalovanej v konaní, súd o náhrade trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a žalovanej priznal náhradu trov konania v rozsahu 100%, pričom neboli dané žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa (§257 CSP), ktoré by odôvodňovali výnimočne žalovanej náhradu trov konania nepriznať, ani ich strany netvrdili. O výške trov konania bude rozhodnuté v lehote do 60 dní po právoplatnosti tohto rozhodnutia a to samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§262 ods.2 CSP).

Poučenie:

2 18C/13/2021

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Nitra v dvoch vyhotoveniach.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 364CSP)

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 365 ods. 3CSP)

V prípade, že si povinný dobrovoľne nesplní čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona, ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.